

IZVJEŠĆE O RADU

HRVATSKA NARODNA KNJIŽNICA ANTONIO RENDIĆ IVANOVIĆ SUTIVAN

za 2020. g.

TRAVANJ 2021

OSNOVNA DJELATNOST.....	stranica 2
MANIFESTACIJE	stranica 8
PROJEKTI	stranica 9
AKTIVNOSTI	stranica 17
VIDLJIVOST	stranica 24

Poslovanje knjižnice u 2020.

Hrватaska narodna knjižnica Antonio Rendić Ivanović Sutivan samostalna je ustanova u kulturi čiji je osnivač Općina Sutivan, a evidentirana je u Upiniku knjižnica u RH pod brojem K-1450.

Osnovana je i radi od 2000. godine a pravno je ustrojena 2006. i od tada se evidentira kao samostalna pravna osoba koja financijski posluje u okviru proračuna Općine Sutivan.

Od osnivanja je smještena na adresi Kala o konguli 2, Sutivan, na prvom katu zgrade u kojem se nalaze i područna osnovna škola i dječji vrtić.

Od osnivanja knjižnice ravnatelj je Franjo Mlinac, mag.tourism.cult. koji je ujedno i jedini stalno zaposleni djelatnik knjižnice.

Stručni nadzor nad radom knjižnice provodi Županijska matična služba za narodne i školske knjižnice pri GKMM u Splitu kao i Matična služba za narodne knjižnice pri NSK u Zagrebu.

Neposredni ciljni korisnici knjižnice su lokalna populacija u Općini Sutivan koja broji 822 ljudi, od čega 415 žena i 407 muškaraca te stanovnici otoka Brača kao i povremeni posjetitelji otoka i oni sa privremenim boravkom na otoku Braču.

U 2020. godini knjižnica je imala evidentiranih 99 članova od kojih 91 aktivan član. Broj po prvi put upisanih članova u 2020. bio je 18 dok ih je 73 obnovilo prijašnje članstvo.

Članova u dobi do 14 godina ima 30, d 15-17 godina 8 a starijih od 18 godina 53. Broj osoba ženskog spola u ukupnom broju iznosi 49 a muškog spola 42 člana.

U 2020. ostvareno je 2168 posudbi knjiga od čega 2150 izvan knjižnice.

Broj knjiga u posudbi bio je 2010 a AV i elektroničke građe 140. Riješeno je 60 informacijskih zahtjeva a broj korisničkih posjeta bio je 1630.

Održano je 6 knjižničnih događanja za djecu i jedno za odrasle a posjetitelja je bilo 146 dječjih i 72 odraslih. Održane su dvije edukacijske radionice sa 12 korisnika a 7 korisnika bilo je u obilasku knjižnice uz stručno vodstvo (djeca iz dječjeg vrtića).

Knjižnica sa korisnicima radi 25 sati tjedno, ponedjeljkom i srijedom u popodnevnim a utorkom, četvrtkom i petkom u jutarnjim satima.

Knjižnica nudi 24 sjedeća mjesta za korisnike te četiri stolna računala za korištenje kao i pristup putem W-Fi mreže za korisnike sa svojim računalima i drugim uređajima za pristup internetu. Prostor knjižnice namijenjen korisnicima je 100m² a ukupan prostor je 140m².

Knjižnica posjeduje dva računala za rad osoblja te za zahtjevne zadatke, prijenosno računalo, dva pisaača i skener te nudi uslugu ispisa i skeniranja korisnicima.

Ukupan fond knjižnice broji 12411 jedinica građe od čega 11260 primjeraka knjižne građe i 1151 jedinicu AV građe. U knjižnicu su u inventar u 2020. unesena 353 sveska 341 naslova knjižne građe, od čega darovanih 211, iz otkupa MK 32 a kupljeno 110 svezaka građe.

U 2020. je provedena revizija fonda i pripremljen otpis građe koji će biti proveden po ishodu potrebnih suglasnosti u 2021. godini.

Katalog knjižnice dostupan je online na adresi: <https://nk-sutivan.zaki.com.hr/>.

Internet sjedište knjižnice nalazi se na adresi: <http://moj-otok.com/wp/ari/>.

Knjižnica za svoje poslovanje koristi programski sustav ZaKi.

Proračun knjižnice u 2020. iznosio je 319.594,00 kuna, od čega 4777,00 kuna vlastitih sredstava i 33000,00 kuna sredstava iz drugih izvora (Ministarstvo kulture i medija RH).

Godišnja članarina u knjižnici iznosi 60,00 kuna a sezonska (30 dana) 30,00 kuna.

IZMJENE STATUTA

U 2020. godini odrađene su Izmjene Statuta narodne knjižnice Sutivan kako bi se izvršilo usklađenje sa novim Zakonom o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti donesenom 2019. Godine.

Na web stranicama knjižnice objavljene su Izmjene kao i pročišćeni tekst Statuta.

Donesen je i niz procedura propisanih Zakonom o fiskalnoj odgovornosti i Uredbom o sastavljanju i predaji Izjave o fiskalnoj odgovornosti i izvještaja o primjeni fiskalnih pravila koje su također objavljene na mrežnim stranicama.

Rad u vrijeme COVID krize

Za vrijeme trajanja krize uzrokovane bolešću COVID-19 knjižnica je postupala u skladu sa Preporukama za rad narodnih knjižnica NSK te prema uputama lokalnog Stožera civilne zaštite koji je provodio mjere državnog Stožera civilne zaštite i koje su se prilagođavale situaciji na terenu.

Knjižnica je u kriznom razdoblju poslovala u posebnom režimu rada, prilagođenom opasnosti od širenja epidemije virusa kao i drugih infektivnih bolesti koje ugrožavaju zdravlje građana.

Radno vrijeme knjižnice ostalo je isto uz posebna ograničenja za korisnike.

Nije bio dozvoljen ulazak u knjižnicu skupini većoj od dvoje ljudi istovremeno kao ni korisnicima sa izraženim simptomima prehlade ili hunjavice, usluge knjižnice ograničene su isključivo na posudbu građe, dok su usluge korištenja bežičnog interneta, računala i igraonice privremeno bile obustavljene, knjige koje su tek vraćene iz posudbe narednih deset dana nije bilo moguće posuditi jer su bile u knjižnoj "karanteni" a nakon toga dezinficirane i vraćene u posudbu, vrijeme trajanja posudbe knjiga produženo je sa dvadeset na trideset dana, a DVD-ova sa sedam na trideset dana.

Knjižnica je nudila i posebne usluge za Bračane koji su u evidentiranoj samoizolaciji poput online posudbe i zatim dostave knjiga na kućnu adresu.

Nakon privremenog potpunog zatvaranja za rad s korisnicima knjižnica je od 4. svibnja otvorena je za korisnike ali i dalje u posebnom režimu rada, prilagođenom uputama HZZJZ-o.

Vrijeme trajanja posudbe vraćeno je

na uobičajeno, za knjige dvadeset dana a DVD-ove sedam dana, pri ulazu u knjižnicu za korisnike je obavezna dezinfekcija ruku te su korisnici zamoljeni da ne dodiruju izloženu građu već da traže od knjižničara knjige koje žele posuditi, a u tome se mogu pomoći i pregledom kataloga na adresi: <https://nk-sutivan.zaki.com.hr>

Nakon postupnog popuštanja ograničenja tijekom ljeta mjere su opet uvedene od rujna i primjenjuju se i dalje.

U okvirima COVID krize knjižnica je uvela u svoje poslovanje i virtualnu galeriju koju posebno predstavljamo na narednim stranicama.

Uprkos očekivanjima, kriza se nije značajnije odrazila na korištenje knjižnice i njenih usluga tako da je broj učlanjenih korisnika i broj posudbi zadržao uobičajeni kontinuitet uz neznatno opadanje, dok su najviše štete pretrpjela događanja i radionice u knjižnici koje su dijelom izmještene na otvoreni prostor kako bi se ipak održale.

Manifestacije, projekti i aktivnosti

Knjižnica provodi niz aktivnosti samostalno ili u suradnji sa drugim institucijama i udrugama građana na otoku Braču, kao i više samostalnih projekata kao i onih čije joj je vođenje povjerila Općina Sutivan. Također je organizator i voditelj tradicijske manifestacije «Smotra sirnica otoka Brača» koja se svake godine održava u drugom bračkom mjestu. Dajemo sažeti prikaz projekata i aktivnosti koje ćemo detaljnije predstaviti na sljedećim stranicama:

Izgradnja zbirke čilo-hrvatske književnosti Druga domovina

Formiranje zbirke «Druga domovina» u Narodnoj knjižnici u Sutivanu kao jedinstvene zbirke originala na španjolskom jeziku i originala književnika hrvatskog podrijetla na drugim svjetskim jezicima jedan je od najvažnijih strateških ciljeva knjižnice u proteklom i narednom razdoblju.

Zbirka originala na španjolskom jeziku koje Narodna knjižnica već neko vrijeme sakuplja i čije sakupljanje ovim putem nastoji intenzivirati i stručno obraditi omogućila bi zainteresiranima gradivo za proučavanje i uvid u književno stvaralaštvo čileanskih pisaca i pjesnika hrvatskog porijekla, a figurirala bi i kao vrijedni znanstveni, kulturni i turistički sadržaj otoka Brača.

Tiskanje zbirke pjesama Antonia Rendića Ivanovića

U cilju popularizacije zbirke Druga domovina knjižnica je pokrenula projekt tiskanja prve zbirke pjesama Antonia Rendića Ivanovića u prijevodu na hrvatski jezik. Ovaj titular knjižnice poznat je u hrvatskoj javnosti kao predani humanist i dobročinitelj siromašnih koji je u postupku beatifikacije pri Svetoj stolici u Rimu, ali još uvijek nije

prevedena nijedna zbirka lirike ovog plodnog pjesnika koji je za života objavio više od 40 zbirki pjesama u Čileu.

Geološka poučna staza

Općina Sutivan je povjerila knjižnici vođenje aktivnosti prikupljanja znanstveno popularnih materijala za formiranje poučne geološke staze na području zapadne obale Općine Sutivan. Početna točka staze je točka od globalne geološke važnosti koju je Narodna knjižnica Sutivan u

suradnji sa Hrvatskim geološkim institutom znanstveno obradila i interpretirala tekstualno i grafički te postavila info ploču na toj lokaciji. Nastavno na tu geološku točku obrađuju se daljnje posebitosti tog dijela bračke obale kako bi se prikupili informacijski materijali potrebni za realizaciju projekta formiranja prve geološke poučne

staze na otoku Braču. Knjižnica na projektu surađuje sa stručnjacima HGI-ja na čelu sa dr. Tvrtkom Korbarom.

Osvremenjivanje spjeva Jerolima Kavanjina

Jerolim Kavanjin (1714. - 2014.) uz Ivana Gundulića i Junija Palmotića jedan je od najvažnijih pjesnika hrvatskog baroka.

Jedan od razloga njegove relativne neprepoznatljivosti na književnoj sceni zasigurno je i obim njegova kapitalnog djela, najopsežnijeg u starijoj hrvatskoj književnosti, "Bogatstvo i uboštvo" od 32724 stiha! Činjenica je da su se tom obimnom građom bavili su se samo dobri poznavatelji arhaističnog izražaja tog vremena i vrsni književni teoretičari poput akademika Pavla Pavličića, Slobodana Prospoerova Novaka, Zorana Kravara

te istraživača dalmatinske kulturne baštine Andre Jutronića i Radovana Vidovića, a manje šire čitateljstvo.

Manifestacije, projekti i aktivnosti

Želja je Hrvatske narodne knjižnice Antonio Rendić Ivanović Sutivan omogućiti svojim korisnicima i široj lokalnoj zajednici kao i zainteresiranoj hrvatskoj čitalačkoj publici približiti njegovo djelo kvalitetnom jezičnom prilagodbom rječniku suvremenog čitatelja.

Društvena valorizacija i interpretacija antičkog brodoloma sarkofaga u Sutivanu

Knjižnica je za potrebe Općine Sutivan izradila idejni projekt valorizacije i interpretacije antičkog brodoloma s teretom poluobrađenih sarkofaga koji je potopljen nedaleko mjesta Sutivan. U razdoblju od 2008. do 2012. godine izvršeni su istražni radovi

Odjela za podvodnu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda Ministarstva kulture RH. Lokalitet je rekognosciran i donesena je odluka o zadržavanju nalaza na mjestu događaja "in situ", bez potrebe za izradom zaštitnog "kaveza" zbog specifičnosti tereta. Time su stvoreni uvjeti za daljnju društvenu valorizaciju i interpretaciju ovog izuzetno važnog nalaza materijalne kulturne baštine otoka Brača, te je pokrenuta izrada projektne dokumentacije koja je dovršena u 2020. godini.

Projekt «Priateljima vrata otvorena»

Općina Sutivan provodi strateški projekt revitalizacije objekata kulturne baštine u društvene svrhe pod nazivom «Priateljima vrata otvorena» temeljem latinskog natpisa OSTIVM NON HOSTIVM uklesanog na ulazu u Kavanjinov ljetnikovac.

Radi se o kapitalnom projektu izuzetne društvene i kulturne vrijednosti za Sutivan tako da je Narodna knjižnica Sutivan uljučena u njegovo planiranje i realizaciju od samog početka. Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Prošle godine dovršena je izrada projektne dokumentacije za rekonstrukciju i obnovu povijesno

kulturnih dobara u Sutivanu u dijelu kojih je predviđen i novi prostor za narodnu knjižnicu.

Popularizacija legende o mački u kampanelu

Narodne legende i predaje važne su za kulturni identitet zajednice a njihovo bogatstvo i raznolikost obogaćuju hrvatsku kulturnu baštinu i ukazuju na veliku lepezu regionalnih običaja i tradicija.

Sutivan je jedino mjesto u Hrvatskoj u kojem postoji zanimljiva priča/predaja/anegdota vezana za mačku u zvoniku te njen potencijal nadilazi regionalne okvire i funkcionira kao jedinstvena, neobična i zanimljiva priča iz bogate riznice hrvatske kulture i baštine. Narodna knjižnica Sutivan konstantno provodi aktivnosti koje bi popularizirale spomenutu legendu

Cakavski govor Sutivana

Knjižnica je u 2020. godini u suradnji sa lingvistima Dunjom Jutronić i Filipom Galovićem pokrenula projekt „Govor Sutivana u okviru kulturne baštine (dijalektološki i sociolingvistički pogled)“. Projektu je cilj prikazati s jedne strane detaljan opis govora starijega svijeta, a s druge strane i opis mlađega naraštaja kako bi se sociolingvistički ustanovilo što se sačuvalo od izvornoga stivanskog cakavskog govora. O govoru Sutivana nedostaju podatci, pa čak i oni osnovni. Veoma se malo saznaje iz napomena i tekutosti govora u Šimunovićevom Rječniku bračakavskih govora (2001). Poznato je iz literature da se govor Sutivana pripaja

Manifestacije, projekti i aktivnosti

cakavskim govorima, uz Milnu i Supetar, ali ostalih konkretnih istraživanja, pa time ni opisa, nema u dosadanjim jezikoslovnim studijama.

Iz toga je razloga iznimno bitno u posljednji tren, dok još ima ponešto govornika starijega naraštaja, terenski istražiti i zabilježiti izvorno/iskonsko stanje toga govora, ali i uvidjeti, na temelju istraživanja govora mlađega svijeta, pravac kretanja toga govora i njegovo trenutno stanje

Knjižnica je u 2020. provodila razne edukacijskih i animacijskih aktivnosti za djecu i za odrasle od kojih izdvajamo:

Mala škola astronomije

U listopadu 2020. održana je prva Mala škola astronomije u Sutivanu pokraj crkvice sv. Vicenca u 17 sati.

U sklopu programa Narodne knjižnice Sutivan povodom Mjeseca hrvatske knjige 2020. održana je zanimljiva radionica za sve koji vole gledati u nebo i žele znati više o onome što vide. Potaknuti velikim interesom djece i odraslih nastavili smo sa povremenim održavanjem radionica i tako stvorili program koji će se kontinuirano odvijati i tijekom sljedećih godina.

Glazbena stvaronica

Program „Glazbene stvaronice“ Narodne knjižnice Sutivan prilagođen je djeci od 2. do 8. razreda osnovne škole bez obzira na razinu poznavanja glazbe. Naglasak je na razvijanju opće glazbene kulture preko upoznavanja osnova glazbe, upoznavanja glazbenih instrumenata, glazbenih vrsta i žanrova, procesa stvaranja glazbe, pisanja i uglazbljivanja pjesama do snimanja glazbe u studiju.

Rad se odvija u grupama djece različite dobi sa sadržajno prilagođenim pristupom. Kod mlađih naglasak je na upoznavanju instrumenata i ritma, osnova glazbe, pjevanja i zajedničke izvedbe, dok sa starijima ovisno o razini poznavanja glazbe i glazbenim sklonostima razvijamo poseban program pod nazivom «Uglazbljujemo pjesnike» u kojem ostvarujemo jedinstven spoj glazbene i čitalačke kulture.

Sakupljači znanja

Svake godine knjižnica provodi edukacijsku igru «Potraga za blagom - sakupljači znanja» u kojoj mogu

sudjelovati i djeca i odrasli članovi knjižnice. Knjižnica kreira priče-zagonetke čijim odgonetanjem igrači uče o znamenitostima i povijesti mjesta Sutivan i otoka Brača i ujedno sakupljaju bodove kojima stječu zvanja «šegrt», «viteza» i «majstora» sakupljača. Igra nije vremenski ograničena i provodi se svake godine a do sada je kreirano preko 40 edukacijskih zagonetki.

U planu je od postojećeg materijala kreirati «scavenger hunt» koji bi bio pogodan kao jednodnevna igra za turiste koji bi se zabavili i pritom naučili nešto više o mjestu u kojem provode svoje ljetovanje.

Bookcrossing i razmjena knjiga

Knjižnica je već 2012. postala član *Bookcrossing* zajednice i od tada «oslobodila» stotine knjiga i odaslala ih u svijet. Punkt za *Bookcrossing* na ulazu u knjižnicu postao je spontano i punkt za razmjenu knjige na koji gosti Sutivana

Manifestacije, projekti i aktivnosti

donose i ostavljaju pročitane knjige i opskrbljuju se novima bez obveze ućlanjenja u knjižnicu. Knjižnica je u dogovorima sa Općinom Sutivan da se u prostoru novouređenog trga oko općinske zgrade postavi modificirana kamenica za ulje koja bi preuzela ulogu «bookcrossing pointa» ili punkta za razmjenu knjiga u neposrednom centru mjesta i dostupna svima.

Crtice iz stivanske povijesti

Kroz 2020. godinu knjižnica je započela sa objavljivanjem niza tekstualnih priloga nastalih kao rezultat stalnog istraživanja zavičajne građe i materijala iz povijesti Sutivana. Prilozi se objavljuju na stranicama knjižnice, općinskim web stranicama i šalju se medijima koji veći dio njih preuzimaju i objavljuju u svojim izdanjima. Tekstovi se objavljuju pod zajedničkim imenom «Crtice iz stivanske povijesti» i vrlo su dobro primljeni i rado čitani u lokalnoj zajednici i šire.

Brošure o znamenitostima Sutivana

Knjižnica je ustrajala u objavljivanju tiskanih i elektronskih brošura o posebitostima Sutivana i zanimljivim ličnostima podrijetlom iz Sutivana koje zatim distribuira čitateljima u knjižnici i preko turističkog informativnog centra u Sutivanu. Do sada su objavljene brošure o Jerolimu Kavanjinu, Antoniu Rendiću Ivanoviću i legendi o «Mački u kampanelu», a u pripremi je i niz drugih tema koje postepeno obrađujemo za objavu.

Osim navedenih aktivnosti koje imaju svoj kontinuitet knjižnica često održava prigodne edukacijske programe tijekom godine, a informacije o njima objavljuje na internetskim i Facebook stranicama te ih redovito šalje raznim medijima.

Smotra sirnica otoka Brača

Manifestacija koju organizira Narodna knjižnica Sutivan sljedećeg Uskrsa će se održati u Sutivanu nakon što je obišla brojna bračka mjesta

Već tradicionalna manifestacija Smotra sirnica otoka Brača, koju je osmislila i organizira Narodna knjižnica Sutivan, nakon Sutivana, Nerežišća, Škripa, Selaca i Bola 2017. je održana u Postirima u hotelu Pastura. Na njoj je sudjelovalo osam bračkih mjesta koja su prijavila na ocjenjivanje dvadeset uzoraka sirnica ili pinci, jer se u nekim bračkim mjestima različito zovu. Domaćin, Turistička zajednica Općine Postira priredila je zabavni program za vrijeme trajanja rada žirija koji je brojio pet članova. Za svaki uzorak, kao i uvijek, ocjenjivala se struktura, izgled, miris i okus, a ove godine o pobjednicima su odlučivale samo nijanse. Prema konačnom izračunu treće mjesto su osvojila Selca, drugo dijele Škrip i Sutivan, a prvo mjesto ove smotre osvojio je grad Supetar. Nakon ocjenjivanja žirija sirnice su degustirali brojni posjetitelji smotre koji su došli podržati ovu manifestaciju koja se svake godine održava u drugom bračkom mjestu. Smotra se 2018. održala u Supetru na terasi hotela OSAM a domaćin je bila Turistička zajednica grada Supetra. Uzorke sirnica prijavilo je šest bračkih mjesta a ovogodišnju titulu "Čuvara kulinarske tradicije otoka Brača" zaslužio je Sutivan čije su sirnice u ukupnom poretku zaslužile najviše ocjene. Naglasak ove smotre ipak nije na natjecanju već na ugodnom druženju i razmjeni iskustava u pripremi ove tradicionalne slastice vezane za Uskrs i Iskršnje blagdane.

Zbirka Druga domovina

U 2020. odrađena je katalogizacija i inventarizacija zbirke koja je sada vidljiva čitalačkoj publici preko knjižničkog kataloga

Formiranje zbirke «Druga domovina» u Narodnoj knjižnici u Sutivanu kao jedinstvene zbirke originala na španjolskom jeziku i originala književnika hrvatskog podrijetla na drugim svjetskim jezicima jedan je od najvažnijih strateških ciljeva knjižnice u proteklom i narednom razdoblju.

Obzirom da slična zbirka osim Zbirke inozemne Croatice u NSK u Hrvatskoj ne postoji, potreba za formiranjem zbirke na otoku Braču je opravdana, budući da je oko 90% hrvatske emigracije u Čile otišlo upravo sa otoka Brača.

Nevjerojatan broj od 303 pisca i književnika hrvatskog podrijetla u Čileu postiže i postizao je zapažene književne uspjehe u latino-američkoj književnosti, a neki od njih i

širom svijeta (npr. Antonio Scarmeta). Sakupljanje naslova započelo je krajem 2014. godine a danas zbirka broji 703 knjige te manji broj časopisa i novinske građe.

Velika većina tih pisaca i pjesnika unosila je u svoju književnost elemente izgubljenog zavičaja o kojem su slušali od svojih očeva, majki, baka i djedova. Taj element izgubljenog zavičaja koji se generacijski prenosi obiteljskim sjećanjima važan je kako za etnografska proučavanja tako i za razumijevanje senzibiliteta naših ljudi koji su se u Čileu uspješno asimilirali u društvo i dali vrijedan doprinos izgradnji te države u političkom, ekonomskom, znanstvenom i umjetničkom smislu.

Povezanost otoka Brača i Čilea bila je i razlog predsjedničkog posjeta našem otoku i postavljanja spomen ploče na zidu Zavičajnog muzeja u Škripu od strane Ricarda Lagosa Escobara 2004. godine.

Zbirka originala na španjolskom jeziku koje Narodna knjižnica već neko vrijeme sakuplja i čije sakupljanje ovim putem nastoji

intenzivirati i stručno obraditi omogućila bi zainteresiranima gradivo za proučavanje i uvid u književno stvaralaštvo čileanskih pisaca i pjesnika hrvatskog porijekla, a figurirala bi i kao vrijedni znanstveni, kulturni i turistički sadržaj otoka Brača.

Predloženi program "Formiranja zbirke čilo-hrvatske književnosti Druga domovina" bavi se stvaranjem uvjeta za sustavno istraživanje i populariziranje teme stvaralaštva književnika hrvatskog podrijetla širom svijeta sa naglaskom na Čilo-hrvatsku književnost zbog jedinstvenog fenomena da je u republici Čile kroz posljednjih 130 godina hrvatskog iseljeničtva stasao nevjerojatan broj od 303 književnika, pjesnika i publicista (Filipović, B.B., Goic, C.G. (2018) Čileanski pisci hrvatskoga podrijetla).

Od ukupnog iseljeničtva u tu zemlju preko 80% Hrvata otišlo je sa otoka Brača što ovu temu čini iznimno važnom i za čitav otok i opravdava smještaj ovakve zbirke u jednom bračkom mjestu, međutim samo postojanje i važnost takve zbirke uvelike nadilazi zavičajnu zbirku otoka i predstavlja jedan od temeljnih kulturnih resursa Republike Hrvatske te smatramo da se radi o javnoj potrebi u kulturi za koju bi trebalo osigurati sredstva iz Državnog proračuna RH.

O važnosti teme za RH govori i doktorska dizertacija prof. Željke Lovrenčić, voditeljice Inozemne Croatice pri NSK: "Hispanistička Croatica: tri naraštaja čileanskih pisaca hrvatskog podrijetla".

U 2020. odrađena je uz pomoć vanjskog suradnika knjižničarske savjetnice Gordane Miolin katalogizacija ukupnog fonda zbirke i potom njena inventarizacija. Za spomenute radnje financijsku pomoć je osiguralo Ministarstvo kulture i medija RH. Zbirka je sada vidljiva i pretraživa u *online* katalogu knjižnice.

Osvremenjivanje Kavanjina

Ovim projektom pokušava se približiti suvremenoj čitalačkoj publici monumentalno Kavanjinovo djelo «Bogatstvo i uboštvo»

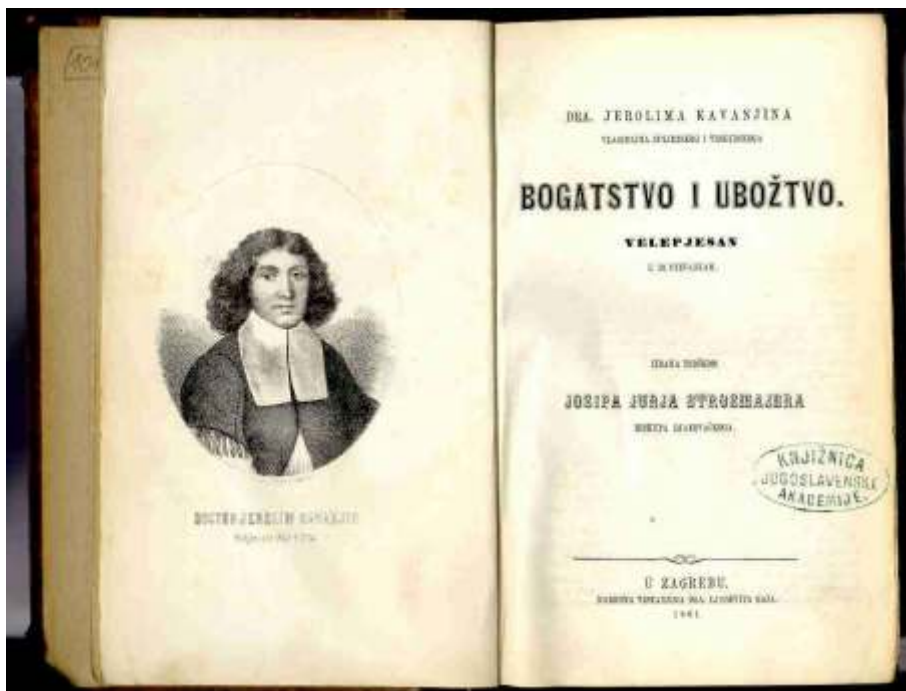
Jerolim Kavanjin (1714. - 2014.) uz Ivana Gundulića i Junija Palmotića jedan je od najvažnijih pjesnika hrvatskog baroka.

Jedan od razloga njegove relativne neprepoznatljivosti na književnoj sceni zasigurno je i obim njegova kapitalnog djela, najopsežnijeg u starijoj hrvatskoj književnosti, "Bogatstvo i uboštvo" od 32724 stiha! Pod punim imenom: Povijest vandelska bogatoga a nesrećna Epuluna i ubogoga a čestita Lazara

Prema navodu iz Hrvatske enciklopedije: "Kavanjinu pripada važno mjesto u starijoj hrvatskoj književnosti jer je nakon Marulića prvi značajniji književnik iz Splita".

Činjenica je da su se tom obimnom građom bavili su se samo dobri poznavatvremena i vrsni književni teoretičari poput akademika Pavla Pavličića, Slobodana Prospoerova Novaka, Zorana Kravara te istraživača dalmatinske kulturne baštine Andre Jutronića i Radovana Vidovića, a manje šire čitateljstvo.

Iako splitski plemić i veleposjednik, Jerolim Kavanjin napisao je svoje djelo u svom ljetnikovcu u Sutivanu koji je danas upisan u listu materijalne baštine RH i važan je resurs kulturnog života u Općini Sutivan. U pojedinim pjevanjima Kavanjin tematizira i opisuje otok Brač toga vremena i njegove stanovnike, povijest te važnije događaje kao i svoje odnose sa

mještanima i opise njihovih karakteristika i životnih i radnih navika. U tom dijelu radi se o važnom doprinosu zavičajnoj literaturi otoka Brača u cjelini.

Želja je Hrvatske narodne knjižnice Antonio Rendić Ivanović Sutivan omogućiti svojim korisnicima i široj lokalnoj zajednici kao i zainteresiranoj hrvatskoj čitalačkoj publici približiti njegovo djelo kvalitetnom jezičnom prilagodbom rječniku suvremenog čitatelja.

Potreba osvremenjivanja starije hrvatske književnosti česta je tema stručnih rasprava, često vezana i za lektirne naslove koje današnji učenici sve teže prihvaćaju i razumiju i time stječu odbojnost prema temeljima hrvatske književne povijesti što ne bi trebalo dozvoliti.

Sukladni smo sa stavom da je svaki jezik živa tvar koja se neprestano mijenja pa je stoga čak i najvećim književnim klasicima potrebna povremena primjerena jezična prilagodba.

Takvim intervencijama vodimo računa o novim generacijama

čitatelja kojima književnost puna arhaizama neće biti razumljiva, a samim time ni zanimljiva. Ne dođe li do nužne prilagodbe takvih djela postoji opasnost da dođe do čitalačke odbojnosti što će rezultirati potpunim nepoznavanjem klasika hrvatske književnosti.

Kako se ipak radi o preobimnom poslu u sklopu ovog programa Narodna knjižnica Sutivan odlučila je osvremeniti šest od trideset ukupnih pjevanja koja se pretežno bave tematikom otoka Brača te uvodno pjevanje koje je važno za razumijevanje čitavog djela. Radi se konkretno o 1., 5., 6., 8., 16. i 29. pjevanju u obimu od 6762 stiha.

Prilagodba novim generacijama čitatelja prijeko je potrebna, jer ćemo razumljivošću sadržaja potaknuti i razviti kulturu čitanja tih vrijednih djela koja u slučaju na početku navedenih pisaca a među njima i Kavanjina imaju kako literarnu tako i povijesnu i zavičajnu vrijednost. Osvremenjivanjem spomenutih pjevanja stvorili bi se uvjeti za njihovo publiciranje, kao i za komparativno čitanje Kavanjinova djela, te daljnje znanstvena i stručna istraživanja.

Interpretacija antičkog brodoloma

Knjižnica je za Općinu Sutivan osmislila projekt interpretacije važnog arheološkog nalaza

Narodna knjižnica Sutivan je za potrebe Općine Sutivan osmislila i pripremila za izvršenje projekt valorizacije i interpretacije antičkog brodoloma sa teretom sarkofaga na području Općine Sutivan.

U razdoblju od 2008. do 2012. godine izvršeni su istražni radovi Odjela za podvodnu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda Ministarstva kulture RH na lokalitetu antičkog brodoloma sa sarkofazima u podmorju nedaleko Sutivana na otoku Braču. Lokalitet je znanstveno obrađen i donesena je odluka o zadržavanju nalaza na mjestu događaja "in situ", bez potrebe za izradom zaštitnog "kaveza" zbog specifičnosti tereta. Time su stvoreni uvjeti za daljnju društvenu valorizaciju i interpretaciju ovog izuzetno važnog nalaza materijalne kulturne baštine otoka Brača, te je pokrenuta izrada projektne dokumentacije od strane Općine Sutivan u 2018. godini.

VIZIJA PROJEKTA

Ostvariti širu društvenu valorizaciju i jedinstvenu interpretaciju antičkog brodoloma na području Sutivana koja bi povećala informiranost i senzibilitet lokalne zajednice prema kulturnoj baštini otoka Brača temeljenoj na životu uz more i na moru te dodatno obogatila turističku infrastrukturu otoka korištenjem najviših standarda zaštite kulturnih spomenika uz poštivanje principa održivog razvoja.

MISIJA PROJEKTA

Promocija elemenata kulturne baštine otoka Brača razvojem suvremene interpretacije koja teži predstavljanju cjeline i holističkom pristupu u cilju stvaranja jedinstvenog iskustva za korisnike i razvoja svijesti o održivom upravljanju baštinom.

Kombinacijom višestrukih elemenata društvene valorizacije i interpretacije antičkog brodoloma na području Sutivana ostvariti prepoznatljivost lokaliteta i nove elemente turističke infrastrukture / kulturnog proizvoda otoka Brača te time pospješiti gospodarski rast i društveni razvoj lokalne zajednice.

POJEDINAČNI CILJEVI

1. Nastavak istraživanja lokaliteta i znanstveno prezentiranje rezultata istraživanja od strane djelatnika Odjela za podvodnu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda Ministarstva kulture RH
2. Izrada znanstveno-popularnog tekstualnog i grafičkog materijala (fotografije/ilustracije/animacije) kao osnove za izradu mobilne aplikacije, internet stranice te tiskanog

edukativnog i promidžbenog materijala.

3. Uređenje poučne točke na kopnu u neposrednoj blizini lokaliteta te postavljanje 3D makete brodoloma u pličini uvale Likva.

4. Uređenje informativnih točaka u centru Sutivana i Supetra sa osnovnim informacijama i uputama na detaljnu prezentaciju antičkog brodoloma u Sutivanu.

5. Educiranje mlađe i starije populacije o širem kontekstu antičkog brodoloma putem tiskanja slikovnice za djecu te trojezične brošure za odrasle.

6. Razvoj autentičnog otočnog suvenira baziranog na jedinstvenom nalazu koštane igrače kockice na lokalitetu antičkog brodoloma.

7. Nabavka pokretne opreme i organiziranje postava mobilne izložbe kojom će se gostovanjem u drugim JLS-e prezentirati tijekom rezultati projekta te u javnosti vršiti promidžba novog kulturnog proizvoda otoka Brača.

8. Educiranje lokalnog stanovništva o održivom upravljanju kulturnom baštinom te obuka participanata u kulturnom proizvodu i izrada marketinškog plana upravljanja kulturnim proizvodom.

Prijateljima vrata otvorena

Finalizirana je izrada projektne dokumentacije vrijedna 3.700.000,00 kuna EU sredstava te je sve spremno za realizaciju projekta «Sutivan - prijateljima vrata otvorena» koji uključuje revitalizaciju sklopa Kavanjinova ljetnikovca, nekadašnje gospodarske zgrade na rivi i općinske zgrade

2017. godine u prostorijama Općine Sutivan potpisan je ugovor o izradi projektne dokumentacije za rekonstrukciju Ljetnikovca Jerolima Kavanjinove zgrade "stare Bračplastičke" s Fakultetom građevinarstva, arhitekture i geodezije iz Splita zastupanog po dekanu prof. dr. sc. Borisu Trogrliću.

Radi se o kapitalnom projektu izuzetne društvene i kulturne vrijednosti za naše mjesto. Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Njegov realizacija ima la bi dugoročne pozitivne rezultate, kako na ciljne skupine, tako i na širu društvenu zajednicu.

Projekt obuhvaća izradu projektne dokumentacije za rekonstrukciju i obnovu povijesno kulturnih dobara u Sutivanu. Građevine koje će biti rekonstruirane i unaprijeđene ostaju trajno revitalizirane, ne samo za vrijeme trajanja projekta, već dugoročno.

Projektna dokumentacija je dovršena 2020. i time je omogućena revitalizacija kulturne baštine Općine Sutivan kako kulturnim tako i popratnim sadržajima u svrhu poboljšanja turističke ponude i kvalitete života općenito.

U očekivanju smo natječaja za sredstva koja bi omogućila izgradnju i aktiviranje planiranih sadržaja. Dokumentacijom su obuhvaćeni sljedeći lokaliteti:

Kavanjinov ljetnikovac sa parkom, stambenim i gospodarskim dijelom (stara uljara i kino), općinski dom i nekadašnje skladište obitelji Ilić.

Spomenuti prostori udomiti će:

TIC, Narodnu knjižnicu Sutivan, etnografsku zbirku, Kavanjinovu spomenobu, gastronomski centar i suvenirnicu, restoran visoke kategorije, prostore za udruge, glazbeni studio, ljetno kino i pozornicu, izložbenu galeriju.

Realizacija ovog projekta od kapitalne je važnosti za budućnost i potrebe lokalne zajednice Sutivana.

Narodna knjižnica Sutivan sudjelovala je u radu projektnog tima i pomogla u osmišljavanju namjene prostora i definiranju sadržaja pojedinih prostora.

Knjižnica bi ovim preseljenjem dobila mjesto u reprezentativnom objektu u centru mjesta i bila bi povezana sa ostalim sadržajima u prostornom sklopu projekta što bi joj omogućilo daleko kvalitetniji rad i osmišljavanje novih aktivnosti za korisnike.

Prostor u koji bi se trebala preseliti knjižnica veći je od onoga u kojem sada djeluje i uključuje dio prostora u prizemlju kao i kat zgrade nekadašnjeg magazina plemićke obitelji Ilich. Nažalost, natječaji za sredstva za gradnju nisu do sada objavljeni zbog Covid krize ali se nadamo da to neće omesti realizaciju projekta u skoroj budućnosti.

Cakavski Stivan

U 2020. započela znanstvena terenska istraživanja stivanskog govora

Dva vrsna jezikoslovca/filologa dr. sc. Dunja Jutrović i dr. sc. Filip Galović započeli su temeljito istraživanje današnjega govora Sutivana, jednoga od triju bračkih mjesta (uz Milnu i Supetar), za koje se u dijalektologiji drži da su cakavska.

Upravo spoznaja koliko je toga specifičnoga iskonskoga govora još uvijek živo među starijim svijetom, ali i srednjom i mlađom generacijom Stivanjana, predmetom je ovoga istraživanja. Govor je živa tvar i neminovno je da se vremenom mijenja i oblikuje, čemu pridonose i razni utjecaji poput migracija, globalizacije, obrazovanja, standardnoga jezika i sl.

Ipak, spoznaja o vlastitome jeziku iznimno je važna za lokalni identitet i očuvanje tradicijske kulture i običaja. Proces transformacije izvornoga sutivanskoga govora u današnji suvremeni govor Sutivana može probuditi svijest o potrebi njegovog boljega poznavanja i očuvanja. Stoga

su ovakva istraživanja i dijalektološki i sociološki zanimljiva i neophodna.

Istraživanje bi trebalo rezultirati materijalom za tiskanje knjige o govoru Sutivana čiji bi izdavačem bila Narodna knjižnica Sutivan, koja uz potporu Općine Sutivan, izravno podupire ovaj projekt.

Oba su autora rodom s otoka Brača, a već su objavili čitav niz znanstvenih i stručnih radova i članaka kao i nekoliko značajnih knjiga koje tematiziraju jezično bogatstvo narodnih govora, osobito obalnoga dijela Hrvatske.

Istraživanje je započelo proučavanjem povijesnih i drugih izvora te opsežnim terenskim ispitivanjima/razgovorima sa starijom generacijom Stivanjana, a nastavit će se i u narednom razdoblju u razgovorima s mlađim generacijama te obradom i znanstvenom analizom prikupljenih podataka.

Geološka poučna staza

Radi se na formiranju geološke poučne staze vezane za pronađenu točku od globalne važnosti i na zaštiti ovog jedinstvenog lokaliteta kao spomenika prirode

Nastavno na otkriće globalno važnog geološkog nalaza u uvali Likva u Sutivanu Narodna knjižnica Sutivan u suradnji sa Hrvatskim geološkim institutom provodi aktivnosti na izradi materijala za formiranje poučne geološke staze. Vrlo zanimljivi nalazi koji se nastavljaju na onaj udarni u Likvi protežu se sve do sjeverne punte Brača i sustavno se obrađuju kako bi kompletirali znanstveno popularne materijale potrebne za valorizaciju staze. Usporedo se radi i na zaštiti najosjetljivijeg dijela prijedlogom za proglašenje zapadne punte Likve geološkim spomenikom prirode.

Koncept oplemenjivanja mjesta

Općina Sutivan usvojila koncept postavljanja javne plastike i tako postavila okvire oplemenjivanju javnih površina skulpturama i umjetničkim instalacijama

Ovim dokumentom koji je kreirala Narodna knjižnica Sutivan daju se smjernice za pristup planiranju i realizaciji postavljanja javnih skulptura na javnim površinama u Općini Sutivan.

Predstavljen je teorijski okvir i uloga javne skulpture kao jednog od čimbenika komuniciranja identiteta mjesta te pristup realizaciji postava javne skulpture.

Dane su preporuke za promišljanje tematskih skupina i njihove povezanosti sa okruženjem, međupovezanosti te simboličkog okvira. Sistematizirani su postojeći i planirani javni prostori na području Općine Sutivan prikladni za prihvatanje javne plastike.

Koncept je dugotrajan, sveobuhvatan te iznimno dobro pripremljen i napisan te prezentiran Odboru za urbanizam čiji članovi su dali pozitivno mišljenje i pohvale autoru Franji Mlincu.

Prva od instalacija obuhvaćena konceptom je skulptura Djevojčice s mačkom koja je izradio akademski kipar Ante Strinić a u suradnji sa Klesarskom školom Pučišća krenula je i izrada spomenika boćanju te kamenog modela Sunčevog sustava posvećenog bračkom astronomu don Niki Miličeviću mlađem, zadnjem upravitelju pustinje Blaca.

Spomenik boćanju i kameni Sunčev sustav

U tijeku dvojaki projekt postavljanja spomenika boćanju i kamenog modela Sunčevog sustava

Općina Sutivan i Narodna knjižnica Sutivan pokreću projekt postavljanja kamenog spomenika boćanju kao tradicijskom sportu našega podneblja te nadogradnju tog spomenika u kameni model Sunčevog sustava. Radi se o dvojakoj intervenciji u javni prostor Općine Sutivan, a oba projekta su originalna i jedinstvena u ovom geografskom okruženju i oslanjaju se na tradiciju i edukaciju kao dva osnovna motiva.

Spomenik boćanju

Boćanje kao tradicijski sport i društvena igra Mediterana na otoku Braču ima dugu i zanimljivu povijest. Od nekadašnjih zemljanih "zjogova" sa drvenim balotama do današnjih suvremenih dvoranskih borilišta sa željeznim boćama i brojnim sportskim natjecanjima i turnirima, boćanje je sport i zanimacija koja na ovom otoku traje stotinama godina. Osim javnih boćališta niz privatnih kuća za odmor i obiteljskih kuća ima u krugu dvorišta prostor za igranje "na balote" a moglo bi se reći da nema djeteta koje je odraslo na Braču a da nije barem jednom zavaljalo boću po zemlji. U nekima bračkim mjestima stasali su i brojni vrhunski boćari koji igraju u raznim klubovima naše županije i šire, a na Braču postoji šest registriranih športskih boćarskih klubova.

Boćarski klub Stivan djeluje od 1999. godine i kroz njega je prošlo više generacija boćara a njegovo napredovanje u Boćarskoj ligi Hrvatske je konstantno i danas se

natječe u 2. hrvatskoj boćarskoj ligi Jug. Prema dostupnim informacijama u Hrvatskoj postoji samo jedan sličan spomenik postavljen na ulazu u istarski gradić Pazin, tako da bi Sutivan bio prvi u ovom dijelu Hrvatske koji bi napravio iskorak u odavanju spomena i priznanja boćanju kao sportu i kao tradiciji duboko ukorijenjenoj u bračku društvenu povijest.

U planu je izrada kamene replike željezne boće promjera 85 cm koja bi bila postavljena na kamenom ili armirano-betonskom postamentu sa prigodnim tekstom graviranim na kamenoj ploči.

Kameni model sunčevog sustava

Postavljanje spomenika boćanju u predloženom obliku (kamena kugla promjera 85 cm) omogućilo bi i nadogradnju tog spomenika u vrlo atraktivni kameni model sunčevog sustava koji bi po materijalu izvedbe bio jedinstven u Hrvatskoj uz postojeći zagrebački model izveden u većoj skali od nehrđajućeg čelika i bronze. Ovakav model omogućio bi neposredan doživljaj inače teško shvatljivih odnosa veličina i udaljenosti koje definiraju naš

planetarni sustav u rotaciji oko Sunca. U ovom slučaju spomenik boćanju bi ujedno predstavljao Sunce u našem kamenom modelu u odnosu na kojeg bi na odgovarajućim lokacijama na području Općine Sutivan bili postavljeni kameni modeli 8 planeta koje čine naš sustav: Merkur, Venera, Zemlja, Mars, Jupiter, Saturn, Uran i Neptun.

Stivanski kameni model sunčevog sustava biti će posvećen uspomeni na velikoga bračkoga astronoma don Niku Miličevića (1887. – 1963.), zadnjega upravitelja samostana Blaca, koji je u Blacima sakupio najveću zbirku astronomskih knjiga toga vremena u Hrvatskoj a pripisuje mu se i otkrivanje dva kometa i nove zvijezde u zviježđu Lacerta (Gušterica). Bio je i izdavač prvoga astronomskoga časopisa na hrvatskom tlu tiskanog u Blacima 1912. godine "Mladi zvjezdar". Prema prijedlogu hrvatskoga astronoma Korada Korlevića jedan od asteroida otkriven 1990. g. nosi don Nikino ime a drugi, otkriven 1999. g. nosi ime 10645 Brač. Naravno, položaj asteroida Brač biti će uklopljen u kameni sunčev sustav koji bi trebao zajedno sa spomenikom boćanju biti realiziran tijekom 2021. godine.

Aktivnosti u knjižnici

Narodna knjižnica Sutivan nudi svojim mladim korisnicima niz zanimljivih edukacijskih programa

Knjižnica svake sezone provodi niz kreativnih i edukacijskih programa za djecu koji uključuju: glazbenu stvaraonicu, malu školu šaha, Informatičku radionicu, foto/video radionicu a od 2020. i malu školu astronomije.

Programi su namijenjeni djeci osnovnoškolske i srednjoškolske dobi (od 3. razreda osnovne škole do 4. razreda srednje) pod uvjetom da se formira grupa od najmanje tri sudionika za pojedinu radionicu. Obuka se provodi bez naknade za sve redovno učlanjene u knjižnicu. Termini i učestalost radionica prilagođavaju se pojedinoj grupi djece i njihovom slobodnom vremenu.

Glazbena stvaraonica teži zabavnom upoznavanju teorije glazbe i glazbenih instrumenata. Melodija, harmonija, ritam, izvedba, prepoznavanje glazbenih žanrova. Skupno izvođenje i stvaranje glazbe, osnovna obuka na klaviru, gitari, bubnjevima i udaraljka, uz upoznavanje elektroničkih instrumenata – kontrolera te programa i opreme za snimanje i produciranje glazbe.

Mala škola šaha nudi poznavanje šahovskih pravila i razvoja šaha kao igre i životne vještine donošenja odluka i preuzimanja odgovornosti za svoje odluke. Razvijanje kreativnog razmišljanja, razumijevanje taktike i strategije te šahovske notacije. Sa onima koji već igraju šah radi se na boljem poznavanju igre, igranju na vrijeme i na turnirima, rješavanju taktičkih zagonetki i principima šahovskih otvaranja, središnjica i završnica.

Informatička radionica obuhvaća poznavanje rada na računalu koje uključuje praktične vještine upravljanja mapama i datotekama, rada u uređivačima teksta i računskim tablicama, napredno korištenje tipkovnice. Razvijanje pismenosti u komunikaciji putem računala (e-mail, društvene mreže). Ovisno o sklonostima i potrebama djece rad na poznavanju dijelova računala, osnove rada u grafičkim programima, napredno pretraživanje interneta i vrednovanje izvora, zaštita računala od virusa i drugih štetnih programa. Foto/video radionica bavi se upoznavanjem osnova fotografije i video snimanja. Upravljanje postavkama snimanja i kreativno snimanje fotoaparatom i/ili mobitelom. Korištenje pomoćne opreme za fotografiranje: stativa, dosvjetlivača, mobilnih aplikacija.

Obrada fotografija u računalu i montaža videa. Ovisno o sklonostima i raspoloživoj opremi osnove fotografiranja u uvjetima nedovoljnog svjetla i noćna fotografija, bojanje svjetlom (light-painting), time-lapse fotografija, studijska fotografija.

Mala škola astronomije novi je program koji obuhvaća upoznavanje sunčevog sustava i njegovih planeta i mjeseca te njihovih međusobnih odnosa. Promatranje noćnog neba i prepoznavanje planeta, zvijezda i sazvežđa te raznih astronomskih pojava. Upoznavanje pomoćne opreme za promatranje nebeskih tijela poput dvogleda i teleskopa. Ovisno o sklonostima učenje o postanku i širenju svemira te postanku planeta Zemlje i ljudskim istraživanjima svemira.

Meditacijska šetnja

Vrhunska poezija u prirodnom ambijentu recept je za pročišćavanje uma opterećenog svakodnevnim brigama

Narodna knjižnica Sutivan u 2020. osmislila je događaj pod imenom "Meditacijska šetnja šumom poezije". Ova inovativna ideja prilagođena epidemiološkim okolnostima i mjerama omogućila je posjetiteljima sigurnu i opuštajuću šetnju u prirodi obogaćenu vrhunskim stihovima velikana poetske riječi.

U prirodnom okolišu šume borova i čempresa u blizini crkvice sv. Vicenca u Sutivanu postavljeni su listići s izborom iz klasične i suvremene poezije domaćih i stranih autora poput: Antuna Branka Šimića, Vladimira Nazora, Vladimira Vidrića, Dragutina Tadijanovića, Tina Ujevića, Dražena Katunarića, Drage Štambuka, Zvonimira Mrkonjića, Walta Whitmana, Rainer Maria Rilkea,

Federica Garcia Lorce, Jean Luc Wauthiera, Rupī Kaur, Atticusa, Ghjacumu Thiersa i mnogih drugih. Poeziju su odabrali volonteri iz bogatog fonda knjižnice prema kriteriju koji odgovara karakteru ovogodišnje manifestacije Mjeseca hrvatske knjige posvećenog planetu Zemlji pod motom "Razlistaj se".

Program je trajao sedam dana i izazvao je veliki interes publike. Ljubitelji prirode i pisane riječi su posjećivali spomenutu lokaciju da bi poklonili sebi odmor od stresne stvarnosti koja nas okružuje. Oni inspirirani šetnjom upisali su svoje dojmove pa čak i poneki stih u "bilježnicu stihova i utisaka" koja je bila dostupna na lokaciji!

Izložba umjetničkog tekstila

Zanimljivom izložbom na sv. Vicencu promovirala se mlada dizajnerica tekstila iz Sutivana

Tekst i slike: I.Z., Slobodna Dalmacija

U Sutivanu je u sklopu programa Mjeseca hrvatske knjige 2020. u organizaciji Narodne knjižnice Sutivan postavljena izložba OTISCI NASLJEĐA na kojoj je svoj rad bračkoj publici predstavila mlada dizajnerica Dina Mlinac.

Dina je rođena Bračanka a preddiplomski i diplomski studij dizajna tekstila završila je u Zagrebu na Tekstilno tehnološkom fakultetu. Jednu godinu usavršavanja provela je putem Erasmus programa na švedskom sveučilištu University of Borås, smjer Textile Design, nakon čega je diplomirala na zagrebačkom Sveučilištu sa temom: Korištenje korozivnih materijala u dizajnu tekstila.

Izlagala je do sada na više skupnih izložbi u Hrvatskoj i osvojila nagradu za dizajn nove kolekcije Franck-ovih šalica za čaj i kavu.

Godinu dana provedenu u Švedskoj smatra ključnom za odabir i usavršavanje tehnika kojima trenutno radi svoje tekstile: hrđanje (rusting), eko print i prirodno bojenje. One su zasnovane na prirodnim procesima te na principima održivosti, ekologije i minimalnog otiska u okolišu što smatra izuzetno važnim u budućem razvoju tekstilne industrije koja se pokazala kao jedan od najvećih zagađivača okoliša sa izrazito negativnim utjecajem na ljudsko zdravlje.

Raduju je izazovi vezani za spomenute tehnike koje pružaju velike mogućnosti eksperimentiranja i otkrivanja novih postupaka i procesa a u krajnjem

rezultatu ravnopravno sudjeluju i priroda i umjetnik te je svaki pojedini tekstil unikatan i neponovljiv. Zbog toga radovi koje sada stvara spadaju u domenu umjetničkog tekstila.

Inspiraciju crpi iz svega što je okružuje, ali najviše iz prirodnog okoliša kojega otok Brač ima u izobilju. Zbog toga je prvu samostalnu izložbu i postavila u šumi borova i čempresa nedaleko Sutivana u predivnom okruženju crkvice sv. Vicenca i bila je oduševljena velikim brojem posjetitelja i njihovim pozitivnim reakcijama.

Ime izložbe Otisci nasljeđa vezuje za uspomenu na nonu i nonota u čijoj kući sada živi a kompletan materijal za izradu ove kolekcije tekstila pronašla je u predmetima koje su oni koristili u svome životu: posteljini koju je nona pomno peglala i spremala da se nađe, kolcima za

podupiranje cvijeća i povrća u vrtu, starim loncima i nonotovim zahrđalim alatima a i skoro sve biljke koje je koristila pronašla je u obiteljskom vrtu.

Tekstile je sa tim raznim materijalima hrđala, otiskivala raznim lišćem, bojila kavom ili sokom od bobica biljke Trnine koje je sakupila na Vidovoj Gori. Rezultati su zanimljivi dizajni bogati raznim uzorcima i oblicima na tekstilu obojenom blagim nijansama smeđe, narančaste, sive i ljubičaste boje. Planira od tih unikatnih tekstila izrađivati razne odjevne i uporabne predmete, kao i nove umjetničke radove i instalacije te nastaviti sa izlaganjem ali i pokrenuti radionice na kojima će zainteresirani moći sami savladati tehnike prirodnog bojenja svoje odjeće i tekstila.

A sve to naravno u predivnom okruženju sunca, mora, kamena i biljaka otoka Brača.

Mali i veliki astronomi

Novi program Narodne knjižnice Sutivan izazvao veliki interes djece i odraslih

U listopadu 2020. održana je prva Mala škola astronomije u Sutivanu pokraj crkvice sv. Vicenca u 17 sati.

U sklopu programa Narodne knjižnice Sutivan povodom Mjeseca hrvatske knjige 2020. održana je zanimljiva radionica za sve koji vole gledati u nebo i žele znati više o onome što vide.

Ono što vidimo na noćnom nebu oduvijek je zanimalo i intrigiralo ljude tako da se astronomija smatra najstarijom od svih znanosti. Praćenje i razumijevanje pojava na nebu bilo je povezano sa osnovnim čovjekovim djelatnostima: poljoprivredom, navigacijom i orijentacijom u prirodi, s time vezanom trgovinom, putovanjima i otkrićima ali i svetkovinama i društvenim okupljanjima.

Ono što vidimo doista je fascinantno, a još je fascinantnije što svi živimo na jedinom do sada poznatom nebeskom tijelu koje omogućuje život u najrazličitijim oblicima zahvaljujući nizu nevjerojatnih podudarnosti i zakonitosti.

Na ovoj radionici namijenjenoj svima u dobi od 9 do 99 godina objasnili smo neke od tih okolnosti i time zagrebati površinu fascinantnih otkrića i spoznaja koje je čovječanstvo ostvarilo za vrijeme svog kratkog boravka na ovom planetu.

Na lokaciji radionice bio je postavljen edukacijski model sunčevog sustava, prošetalih ćemo zajedno do susjednih planeta i do Sunca, promatrajući Mjesec naučili smo nešto o njegovim fazama i utjecaju na Zemlju, a promatrajući nebo upoznali smo trenutno dobro vidljive planete: Mars,

Saturn i Jupiter, kao i najsajnije zvijezde sjevernog noćnog neba i njihova zvijezda. Na putu prema crkvi sv. Vicenca u Sutivanu, oni koji su pažljivo gledali uz rubove ceste primjetili su planete sunčevog sustava u omjeru veličina prilagođenih Suncu promjera 85 cm koje je bilo postavljeno na lokaciji radionice. Nakon početne održane su još tri radionice u 2020. i jedna u 2021. godini u kojoj su se nazočni upoznali sa zvijezdom Orion i njegovim posebitostima, ekspedicijama koje se odvijaju na Marsu i mnogim drugim zvijezdanim zanimljivostima.

Virtualna galerija u knjižnici

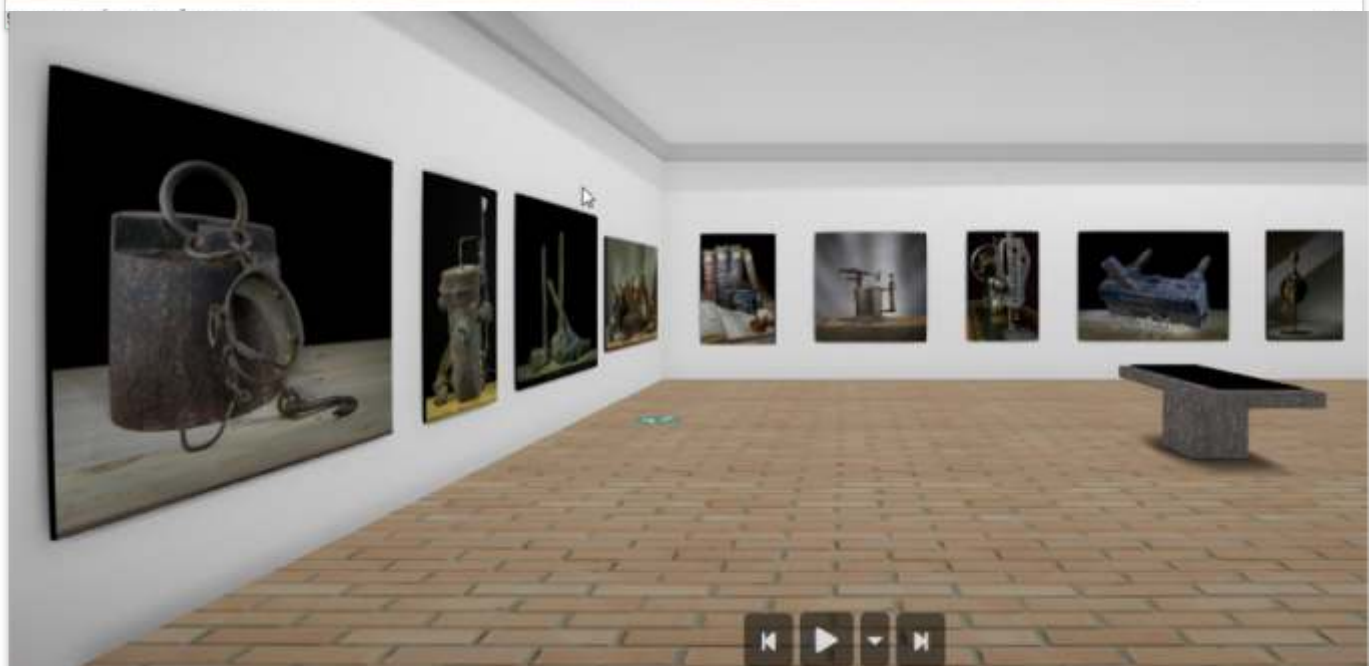
U potpunoj sigurnosti od virusa prošetajte virtualnom galerijom stivanske knjižnice

Posljednjih je godinu dana uslijed okolnosti izazvanih pandemijom bolesti COVID 19 u svijetu razvijen niz komercijalnih i open source platformi virtualnih prostora koji je omogućio institucijama poput muzeja, galerija i knjižnica da ponude svojim korisnicima zamjenu za fizičko posjećivanje izložbi i različitih tematskih postava ali i kreativnu nadogradnju postojećih.

Narodna knjižnica Sutivan u svojoj je virtualnoj galeriji najprije udomila postav autorske izložbe fotografija DUŠA SVIH STVARI koja je prošlog ljeta izlagana u Sutivanu i u Bolu. Na

fotografijama je dio predmeta koje je knjižnica sakupila za buduću etnološku zbirku u Sutivanu koja je predviđen u okviru EU projekta Prijateljima vrata otvorena koji provodi Općina Sutivan.

Nakon prve postavljena je i još uvijek vidljiva izložba fotografija vrhunskog fotografa National Geographica Stipe Suraća povodom predstavljanja knjige Mediteranski armerun. Pozivamo vas da među prvima posjetite našu virtualnu galeriju u kojoj ćemo vam u budućnosti nuditi mnogo zanimljivih sadržaja na internetskoj stranici knjižnice.

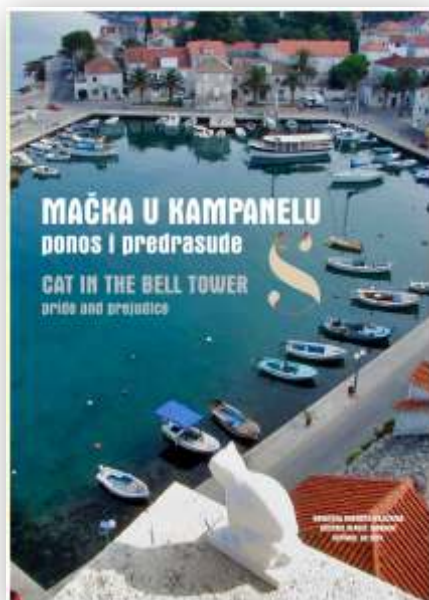

Nova izdanja

Narodna knjižnica Sutivan postupno priprema dva vrijedna izdanja koja bi trebala ugledati svjetlo dana u 2021. i 2022. godini

Izdavačka djelatnost Narodne knjižnice Sutivan započela je sa izdanjima 103 samonikle biljke otoka Brača a nastavila se tiskanjem informativnih brošura koje prezentiraju čitateljstvu posebitosti Sutivana. Do sada su izašle brošure 300 godina nakon Kavanjina, Antonio Rendić Ivanović: liječnik siromašnih i apostol skromnih te Mačka u kampanelu: ponos i predrasude. Sve su navedene brošure dostupne na web stranicama knjižnice. Ostvaren je i niz zajedničkih izdavačkih pothvata u suradnji sa Draženom Katunarićem i izdavačkom kućom LITTERIS, jedinstvena i nagrađivana monografija Sutivan: kultura povijest te vrijedna knjiga Most prema Dalmaciji autora Francisa Violicha. U suradnji sa Litterisom knjižnica provodi opsežni projekt

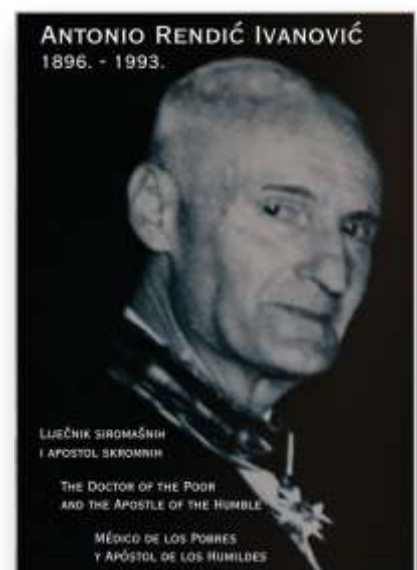
osuvremenjivanja Kavanjinova spjeva Bogatstvo i uboštvo kako bi ga približila suvremenom čitateljstvu.

Knjige u najavi

Od samostalnih izdavačkih projekata dva se razvijaju proteklih godina i ubrzo bi trebala ugledati svjetlo dana. Jedan od njih je ilustrirana priča Mačka u kampanelu koja će izaći u formi bogato ilustrirane slikovnice na bazi prilagođenog teksta poznate stivanske legende na čijoj se popularizaciji posljednjih godina intenzivno radi. Ilustracije stvara vrsni likovni umjetnik iz Osijeka Dražen Jerabek a jednu od njih premijerno objavljujemo uz ovaj tekst kao najavu.

Drugi iznimno važan projekt za Sutivan i hrvatsku književnost je idanje Izbor iz poezije Antonia Rendića Ivanovića što će biti prvi prijevod na hrvatski jezik njegove lirike. Radi se o izboru od 60 pjesama koji će dati uvid u njegovo bogato pjesničko stvaralaštvo. Pjesme sa španjolskog prevodi vrsna prevoditeljica Marija Roščić Paro u

suradnji sa Borisom Beckom i čim taj opsežan posao bude dovršen zbirka će se pripremiti za tisak. Hrvatska publika već je upoznata sa humanitarnim djelom ovog stivanskog iseljenika koji je svojim životom i radom ostavio neizbrisiv pečat u svojoj drugoj domovini Čileu. Prijevod njegove poezije omogućit će uvid u dušu ovog velikog umjetnika i čovjeka koji je na putu beatifikacije na traženje lokalne zajednice grada Antofagaste u kojoj je djelovao.

Nova ikona stivanske rive

Djevojčica s mačkom akademskog kipara Ante Strinića osvojila srca stivanjana i njihovih gostiju

Tek što je krenulo popuštanje mjera donesenih pred ugrozom od korona virusa i što se pojavila nada da ćemo do ljeta zaboraviti ove dane opće blokade, na stivanskoj rivi pojavila se djevojčica koja je poželjela svojoj mački pokazati onu poznatu stivansku "mačku u kampanelu". To je ideja koja stoji iza skulpture "Djevojčica s mačkom" koju je uspješno oživotvorio akademski kipar Ante Strinić iz Splita. Predviđeno je bilo da djevojčica sjedi na malom mostiću ispred kule ali kako uskoro započinje njegova sanacija i rekonstrukcija privremeno se smjestila na obližnjoj klupi. Odmah je osvojila srca prolaznika i

privukla brojne pozitivne komentare te postala svojevrsna ikona stivanske rive. Ova javna skulptura prva je u nizu osmišljenom Konceptom postavljanja javne plastike u Općini Sutivan koji stvara okvir za promišljanje daljnjih intervencija u urbanom tkivu mjesta u vidu skulptura i umjetničkih instalacija. Prema konceptu koji je osmislila knjižnica njihova je uloga osim estetike i interakcije s okolinom da gostima Sutivana omoguće uvid u njegove baštinske i suvremene posebitosti a u domaćem stanovništvu, posebice mladima razviju osjećaj ponosa, pripadnosti i očuvanja tih vrijednosti.

Knjižnica u medijima

Glas Hrvatske Aktuelno Multimedia Doživl BLOG/VLOG/KOLUMNNA Sve rub

Slušaj u živo UPRAVO: JURAJ BELKOVIĆ - ZBOG TEBE

Spomen-ploča Antoniju Rendiću Ivanoviću

(Foto: mef.hr)

Na rodnoj kući istaknutoga humanista, liječnika i pjesnika Antonija Rendića Ivanovića (Sutivan, 1896. – Antofagasta, 1993.) otkrivena je spomen-ploča. Zajedno su je otkrili sutivanski gradonačelnik Ranko Blažević i dosadašnji počasni konzul RH iz Antofagaste, pedijatar D. J. M...

SLOBODNA DALMACIJA

VIŠE DALMACIJA SPLIT MEĐAN SPORT KULTURA STIL MORE KOLIJANE ARMIJA OSVRTANICE

MEĐAN - VIŠE DALMACIJA

Bračani će dobiti svog prvog sveca?! Nakon brojnih zahtjeva vjernika pokrenut postupak beatifikacije pri Svetoj Stolici: 'Naš Antonio bio je poznati humanist i pjesnik, prozvali su ga liječnikom siromaha'

PRE NEKOLIKO
11. travnja 2021. 10:11

Galerija

SLOBODNA DALMACIJA

VIŠE DALMACIJA SPLIT MEĐAN SPORT KULTURA STIL MORE KOLIJANE ARMIJA OSVRTANICE

MEĐAN - GALERIJA PUNO LUMINA

Malo tko bi povjerovao da se u Sutivanu može zateći na izložbi slika Ante Kaštelančića

PRE NEKOLIKO
3. travnja 2021. 11:40

Galerija

SLOBODNA DALMACIJA

VIŠE DALMACIJA SPLIT MEĐAN SPORT KULTURA STIL MORE KOLIJANE ARMIJA OSVRTANICE

MEĐAN - TRAVNJA

Kad stivanski topovi grme, mužari šute, a bračke kanonade na Velu Gospu i Sv. Roka, 15. i 16. kolovoza, čuju se i u Omišu

PRE NEKOLIKO
11. kolovoza 2021. 09:39

Galerija

10. kolovoza 2021. 10:00

Knjižnica u medijima

“Smotra sirnica otoka Brača” čuva gastro tradiciju

02/04/2016 13:00

Manifestacija čiji je organizator Narodna knjižnica u Sutivanu do sada se Sutivanu, Nerežišćima, Škripi i Selcima. Domaćin, Centar za kulturu općine osigurao je sve uvjete za dobro druženje i zabavu: «Uškršnji doručak» koji je pripremili bolksi ugostitelji, bogat kulturno umjetnički program, izložbu p... odlične uvjete za rad žirija i srdačno gostoprimstvo.

U konkurenciji je ove godine bilo 13 uzoraka sirnica iz 8 bračkih mjesta: Su Sutivana, Ložišća, Bobovišća na moru, Škripa, Postira, Selaca i Bola. Po

Mala škola astronomije u Sutivanu

OBJAVLJENO: 28.10.2020 11:05

AUTOR: RS

PODIJELI:

Narodna knjižnica iz Sutivana na Braču poziva u petak 30. listopada na svoju prvu Malu školu astronomije koja će se održati u Sutivanu pokraj crkvice sv. Vicenca u 17 sati. U sklopu programa Narodne knjižnice Sutivan povodom Mjeseca hrvatske knjige 2020. pripremljena je

BEZBRIŽNO PUTOVANJE:

- ✓ Odabrano vrijeme polaska
- ✓ Rezervirano mjesto na trajektu

Sada i na linijama: od 01.03. SPLIT - VELA LUKA (Korčula) - IUBI (Lastovo) od 02.03. PLOČE - TRPANJ (Pejeljac)

Foto: Narodna knjižnica Sutivan

Narodna knjižnica Sutivan započinje s vansezonskim edukacijskim programima za djecu

19. travnja 2020. 12:17

U Narodnoj knjižnici Sutivan započeli su vansezonski kreativni i edukacijski programi za djecu, koji uključuju glazbenu stvaralašnicu, malu školu šaha, informatičku radionicu, malu školu astronomije i foto/video radionicu.

Trg Mljegarska Radnica 3, 20000 Šibenik, Hrvatska | Tel: (+385 51) 81 33 236, Fax: (+385 51) 81 33 232 | 55 knjižnica@knjiznica.hr

Novosti Programi Nakladništvo Korisne informacije Oglasi

KNJIŽEVNI ČETVRTAK U SUTIVANU POSVEĆEN ZNAMENITOM SKARMETI

Povodom formiranja sбирke u nastajanju
- DRUGA DOMOVINA -
pozivamo Vas na
predstavljanje jednog od najvećih
južnoslovenskih pisaca
ANTONIA SKARMETE
podrijetlom sa otoka Brača
predstavljač: Marija Rošić Paro
uvodna riječ: prof. Jerko Ljubičić
ukolovoz: čita: Natko Prusina
u Hrvatskoj narodnoj knjižnici
Antonio Rendić Ivanović Sutivan
27. Kolovoza (četvrtak)
u 19:30 sati

24

27. Kolovoza u Šibeniku u 19:30 sati, Sutivan

Pridružite nam se u Narodnoj knjižnici Sutivan i upoznajte djelo jednog od najpoznatijih južnoslovenskih pisaca

Knjižnica u medijima

dalmatinskiportal.hr Naslovnica Najnovije Vijesti Sport Život Hrvatska Video

dalmatinski PORTAL

MEDITACIJSKA ŠETNJA ŠUMOM POEZIJE

MEDITACIJSKA ŠETNJA ŠUMOM POEZIJE: U subotu u Sutivanu

Postajali 2

U sklopu Mjeseca hrvatske knjige

U subotu 17. listopada od 12 sati započinje događanje Narodne knjižnice Sutivan pod imenom 'Meditacijska šetnja šumom poezije'. Ova inovativna ideja prilagođena epidemiološkim okolnostima i mjerama omogućit će posjetiteljima sigurnu i opuštajuću šetnju u prirodi obogaćenu vrhunskim stihovima velikana poetske riječi.

MJESEC HRVATSKE KNJIGE, 2020.

Knjižnica Vijesti Foto Report

'Kada umrem, to neće bit zauvijek'. Nema ničeg o tebi što ne pamtim'. Upoznajte autora ovih sjajnih stihova

Doktorica Slavica Čučević u Anđelović i dubrovački stihovi 1912. godine odabrao je za naslovnu stranu i predložio učitavanje i objavu ovih stihova u Narodnoj knjižnici Sutivan u sklopu Mjeseca hrvatske knjige.

U sklopu Mjeseca hrvatske knjige, Narodna knjižnica Sutivan započinje s događanjima pod imenom 'Meditacijska šetnja šumom poezije'. Ova inovativna ideja prilagođena epidemiološkim okolnostima i mjerama omogućit će posjetiteljima sigurnu i opuštajuću šetnju u prirodi obogaćenu vrhunskim stihovima velikana poetske riječi.

DALMACIJA danas NASLOVNICA DALMACIJA VIJESTI SPORT RELAJ

Narodna knjižnica Sutivan: Započela terenska istraživanja stivanskog govora

Tiskanje je knjige planirano u 2022. godini
 Autor: D.D. / Foto: D.D. - Subotica, 29.08.2020. 13:01

Dva vršna jezikoslovca/filologa dr. sc. **Dunja Jutrović** i dr. sc. **Filip Galović** započeli su temeljito istraživanje današnjega govora Sutivana, jednoga od triju bračkih mjesta (uz Mlunu i

Mediterranski armerun - fotografija

morskiHR NASLOVNA OBALA OTVO TURIZAM NAJTRA RIBOLOV KOLIJNICE NAČEKI INFORMACIJE

Sutivan gradi spomenik boćanju i kameni model Sunčevog sustava

Prijavljeno

SUTIVAN - Općina Sutivan i Narodna knjižnica Sutivan pokrenule projekt postavljanja kamernog spomenika boćanju kao tradicijskom aspektu našega podneblja te etnografsko tog spomenika u kameni model Sunčevog sustava. Radi se o dvjehajnoj interpretaciji u javni prostor Općine Sutivan, a ova projekta su originalna i jedinstvena u svom geografskom okruženju i odražavaju se na tradiciju i edukaciju kao dva sasvim različita.

Spomenik boćanju